

**Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана
Боберського**

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ
(ДИПЛОМНИХ, МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ**

для студентів факультету фізичного виховання
спеціальності 024 «Хореографія»

**Розробила: зав. каф. , професор,
канд. пед. наук Сосіна В.Ю.**

Львів 2020

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ
(ДИПЛОМНИХ, МАГІСТЕРСЬКИХ) РОБІТ

для студентів Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана
Боберського
спеціальності 024 «Хореографія»

ВСТУП

Курсова (дипломна, магістерська) робота — одна з важливих форм фахової підготовки майбутніх бакалаврів і магістрів. Вона має продемонструвати глибокі філологічні знання та високий рівень методичної компетенції студента. Курсова (дипломна, магістерська) робота пов'язана з формуванням умінь опрацьовувати і творчо використовувати наукову літературу, самостійно добирати фактичний матеріал, систематизувати та по-науковому описувати його, робити висновки і узагальнення.

Предметом дослідження в курсовій (дипломній, магістерській) роботі є актуальні проблеми, пов'язані з вивченням хореографії.

Об'єктом вивчення є танець як основна одиниця хореографічного мистецтва та шоу-бізнесу.

Спостереження в основному проводять на матеріалі класичного, сучасного, народного, бального танцю. Окремі курсові (дипломні, магістерські) роботи виконують, порівнюючи матеріал класичного танцю з іншими видами хореографії. Джерелом фактичного матеріалу є література з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва, енциклопедії балету, фахові періодичні видання, наукові статті, відео- та аудіоматеріали.

Курсова (дипломна, магістерська) робота - це результат наукового пошуку, який проводять студенти, починаючи з третього курсу під керівництвом викладача. Формулювання тематики курсових (дипломних, магістерських) робіт пов'язане з урахуванням змісту спецкурсів, які слухають студенти напряму підготовки "Хореографія" відповідно на другому, третьому, четвертому курсах. Тематику обговорюють і схвалюють на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства. Тему для дослідження студент вибирає самостійно із низки тем, які пропонує викладач.

Дипломна (магістерська) робота може бути своєрідним продовженням розпочатої на попередніх курсах праці. Внаслідок розширення аспектів опису, залучення нового фактичного матеріалу студент вивчає проблему на вищому науковому та методичному рівнях, робить ґрунтовніші висновки та узагальнення. Про результати роботи над темою курсової (дипломної, магістерської) роботи студенти постійно доповідають на спеціальних семінарах і засіданнях кафедри.

Захист наукових робіт відбувається в кінці семестру або навчального року згідно з навчальним планом. Під час захисту курсової роботи студент коротко доповідає про результати дослідження, відповідає на запитання. На основі захисту та попередньої оцінки керівника, висловленої в рецензії (див. додаток В), виставляють остаточну оцінку.

Дипломну (магістерську) роботу подають на кафедру хореографії та мистецтвознавства за десять днів до початку роботи державної екзаменаційної комісії. Дипломну (магістерську) роботу оцінює рецензент (див. додаток Ж). Керівник пише відгук, в якому висловлює думку щодо рекомендації дипломної (магістерської) роботи до захисту (див. додаток Д). Остаточну оцінку виставляють члени державної екзаменаційної комісії на підставі рецензії та публічного захисту дипломної (магістерської) роботи.

ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Обсяг роботи. Мінімальний обсяг курсової роботи - 30 сторінок, магістерської - 80 друкованих сторінок. До загальної кількості сторінок наукової роботи не входять додатки, таблиці та рисунки, які за обсягом займають сторінку, хоча їх теж нумерують.

Назва курсової роботи має бути, по можливості, короткою (5-8 слів), відповідати дисципліні і напряму підготовки, вказувати на суть проблеми, що досліджується, предмет та мету дослідження. Допускається додавання до назви невеликого підзаголовка, який конкретизує суть проблеми, що досліджується. У назві небажано використовувати ускладнену термінологію.

У курсовій роботі мають бути розроблені пропозиції та рекомендації щодо практичного застосування отриманих у процесі дослідження результатів. При написанні роботи, зміст і результат самостійних досліджень необхідно викладати стисло й аргументовано, уникати загальновідомих або бездоказових тверджень.

Основними вимогами до тексту курсової роботи є: логічний взаємозв'язок її частин, переконлива аргументація викладених думок, стислість і точність формулювань, виключення неоднозначних тлумачень, доступність тексту, конкретність у викладенні результатів роботи, обґрунтованість висновків та рекомендацій.

До тексту курсової роботи висуваються такі вимоги:

- текст роботи має бути чітко структурованим, поділятися на розділи та підрозділи. Більш дрібні форми дроблення тексту не мають сенсу, оскільки на малій кількості сторінок досить важко викладати матеріал. Потрібно прагнути того, щоб кожен розділ роботи являв собою самостійне наукове дослідження з деякої складової загальної проблеми, щоб кожна складова була викладена в тексті і щоб одночасно текст був цілісним, а не фрагментарним. Крім розподілу тексту на розділи і параграфи, він має більш деталізований розподіл на значеннєві частини, абзаци і речення, що вимагають спеціального пророблення.
- текст курсової роботи має відрізнятися відповідною композиційністю: змістові частини тексту мають бути логічно об'єднані єдиною ідеєю, темою, проблемою, для чого слід забезпечити системний підхід до розкриття теми курсової роботи;
- текст курсової роботи має обов'язково містити аналіз фактів, про які йдеться, а також має містити конкретне обґрунтування тих чи інших положень;

- у тексті не має бути повторів, особливо це стосується висновків, що зроблені після кожної частини розділу та загальних висновків.
- текст має бути завершеним і цілісним;
- у тексті слід використовувати безособову форму викладення (не використовується авторське «я» або «ми» (Наприклад: «встановлено», а не «я встановив»; «розглянуто», а не «ми розглянули»);
- визначення термінів, які подаються у тексті мають бути обґрунтованими, аргументованими і являти собою єдине ціле з текстом, а не їх констатацію;
- текст має відповідати сучасному українському правопису.

Завершеність, цілісність і зв'язність тексту курсової роботи досягаються певними спеціальними мовними засобами. Так, способом вираження логічних зв'язків є такі мовні засоби, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, по-перше, по-друге, отже*), заперечення (*проте, тим часом, але, однак, у той же час, тим не менш*), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, завдяки цьому, відповідно до цього, крім того, внаслідок цього, до того ж*), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до..., розглянемо, зупинимося на..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути...*), результат, висновок (*отже, все сказане дає можливість..., підсумовуючи, слід сказати*). При утворенні порівняння найвищого ступеня використовуються слова «найбільш», «найменш». Логічні зв'язки між частинами тексту забезпечуються складеними сполучниками підрядності «завдяки тому, що», «між тим як», «тому що», «замість того, щоб», «з огляду на те, що», «внаслідок того, що», «зважаючи на те, що», «внаслідок того, що», «після того, як», «в той час, як». Рекомендується також активно вживати похідні прийменники «протягом...», «відповідно до...», «згідно з...», «в результаті», «на відміну від...», «поряд з...».

Для наукового тексту характерними елементами виступають ілюстрації, таблиці і додатки.

Ілюстративний матеріал наукового тексту – це комплекс зображень, що безпосередньо пов'язані з тими чи іншими етапами, змістом і методикою наукової роботи. Основними видами ілюстративного матеріалу в науковому тексті можуть бути схеми, фотографії, репродукції, діаграми, карти і графіки. Їх використання зумовлено їх основним призначенням: таблиці, графіки і діаграми подають точну інформацію для підтвердження кількісних взаємозв'язків між явищами.

Ілюстративний матеріал необхідно застосовувати в курсовій роботі тільки тоді, коли вони дають змогу краще подати і зрозуміти конкретний матеріал, вони мають бути обов'язково «прив'язаними»

Оформлення роботи. Курсову (дипломну, магістерську) оформляють на папері формату А4 (297 мм х 210 мм), залишаючи вільні поля: ліве - 30 мм; праве - 10 мм; верхнє - 20 мм; нижнє - 20 мм. Текст друкують через півтора міжрядкових інтервалів, кегль шрифту – 14, вирівнювання за шириною. Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору, середньої насиченості, щільність тексту однакова. Роботу пишуть українською мовою.

Нумерація сторінок курсової (дипломної, магістерської) роботи починається з другої сторінки. Титульну сторінку враховують, але не

нумерують. Номери проставляють в правому куті верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше 10 мм. Слово "сторінка" не пишеться, а біля цифр не ставлять ніяких позначок.

Рубрикація тексту курсової (дипломної, магістерської) роботи передбачає членування на складові частини та їх називання: вступ, розділ, висновки. Заголовки мають бути короткі та однозначні. Основні частини роботи починають писати з нової сторінки.

Використовують різні види рубрикації. Найпростішим із них є поділ на абзаци. Нова система рубрикації ґрунтується на використанні лише арабських цифр, причому номер кожної складової частини включає всі номери відповідних складових частин вищих ступенів поділу. Слід пам'ятати, що для системи буквеної рубрикації (додатки) не використовують літери г, є, з, і, ї, й, о, ч, ь.

ЗМІСТ І СТРУКТУРА КУРСОВОЇ (ДИПЛОМНОЇ, МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Курсова (дипломна та магістерська) робота складається з таких змістових компонентів: вступу, основної частини, висновків. Крім названих змістових частин, до структури роботи входять титульна сторінка, зміст, список використаної літератури. Роботу можна також доповнити додатками та списком умовних скорочень.

1. **Титульна сторінка** – перша сторінка наукової роботи, призначена для початкового знайомства з працею, тому важливо, щоб на ній були зафіксовані відомості про роботу (див. додаток А).

Титульний аркуш роботи містить:

- найменування міністерства;
- найменування вищого навчального закладу;
- назву факультету, кафедри, де вона виконана;
- тему курсової (дипломної та магістерської) роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові автора повністю;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника;
- місто і рік.

2. **Зміст** – це друга сторінка роботи, на якій відтворено назви основних змістових частин роботи із зазначенням їх початкової сторінки (див. додаток Б).

3. **Перелік умовних позначень**, символів, скорочень і термінів (за необхідністю).

Якщо цього вимагає робота і автор використовує маловідомі скорочення, нові символи, позначення та ін., то їхній перелік може бути поданий у дипломній роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою називають скорочення, а справа - їхнє докладне розшифрування.

4. Вступ – це початкова змістова частина наукового дослідження.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання) та не перевищує 10% загального обсягу роботи. Цей компонент наукової роботи не

потребує поширених цитувань, абстрактних роздумів. Автор у вступі подає загальну характеристику роботи у рекомендованій нижче послідовності:

4.1 Актуальність теми.

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями, проблеми обґрунтовує актуальність і доцільність роботи, висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним, досить кількома реченнями висловити суть проблеми.

4.2 **Об'єкт, предмет, мета і завдання** дослідження. Студент визначає об'єкт та предмет дослідження, формулює мету роботи і завдання, які необхідно розв'язати для досягнення поставленої мети.

Мета дослідження тісно пов'язана з темою курсової (дипломної, магістерської) і повинна чітко вказувати, що саме вирішується в роботі; це запланований результат, якого необхідно досягти.

Наприклад: Мета роботи – вивчити рухи класичного танцю на першому році навчання біля станка і на середині класу.

Завдання – це конкретні етапи досягнення мети. Треба пам'ятати, що вони визначають спрямованість і хід дослідження, від них залежатиме структура роботи (кожному з поставлених завдань має відповідати конкретна її частина – розділ, параграф, абзац). У вступі висвітлюють тільки основні завдання дослідження (їх може бути три-шість).

Наприклад:

1. Дослідити теорію виконання всіх видів battements біля станка;
2. Дослідити теорію виконання adagio на середині класу...

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

Предмет міститься в межах об'єкту. Категорії наукового процесу об'єкт та предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяють ту його частину, яка є предметом дослідження.

Наприклад:

Об'єктом дослідження є урок сучасного танцю.

Предметом вивчення рухів за системою ..., які використовуються в сучасному танці.

Теоретичне та практичне значення

Варто довести важливість наукового дослідження як у теоретичному (спроба осмислити, систематизувати окремі рухи класичного танцю, дослідити закономірності і тенденції їх виконання), так і прикладному аспекті (акцентуючи увагу на можливості використання здобутих результатів при укладанні класичного (народного, сучасного, бального) уроку, при постановках хореографічних етюдів тощо).

4.3 **Огляд літератури** та стан вивченості обраної теми.

Обов'язковою частиною вступу є огляд літератури з теми дослідження, до якого автор включає найвагоміші, найактуальніші (не більше 10-15 джерел). При цьому нема потреби здійснювати повний бібліографічний опис цих робіт - необхідно лише зосередитись на перевагах та недоліках зазначених праць у розкритті обраної теми. На основі цього студент робить висновок про стан вивченості теми.

Якщо це зумовлено особливістю теми або специфікою навчально-наукового завдання, огляд літератури може складати перший розділ роботи і мати ширший виклад (проте становити не більше 20% загального обсягу роботи), що слід зазначити у вступі. Також у вступі зазначаємо і коло тих питань чи проблем, що їх студент свідомо не торкається у своєму дослідженні.

4.4 Структура роботи та її основний зміст.

На закінчення вступу слід умотивувати логіку послідовності наукового викладу (поділ на розділи, підрозділи тощо) згідно з основним науковим завданням, яке студент вирішує у роботі.

5. Основна частина.

Основна частина курсової (дипломної, магістерської) роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починається з нової сторінки. У кінці кожного розділу автор подає стислі висновки про одержані наукові і практичні результати, та складає (якщо тема це дозволяє) свої власні рухи класичного уроку. У розділах та підрозділах роботи автор викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми.

Виклад матеріалу має бути підпорядкованим одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

5.1 Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

У курсовій (дипломній, магістерській) роботі автор повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, цитати з яких наводяться у дослідженні. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитований документ, дають необхідну інформацію щодо нього. Посилатися слід на останні видання та публікації.

Посилання в тексті роботи можна оформлювати посторінково або після цитати у квадратних дужках подавати порядковий номер позиції із "Списку використаної літератури" і номер сторінки.

Наприклад:

Характеризуючи міжнаціональні зв'язки українських діячів театру в Галичині, Р. Пилипчук зазначає: "У відкритті руського народного театру та його подальшій діяльності протягом року значну участь взяли австрійські та польські діячі мистецтв" [5, 26].

При непрямому цитуванні або скороченому викладі якоїсь проблеми у квадратних дужках можна наводити кілька позицій зі списку використаної літератури, розділяючи їх крапкою з комою.

Наприклад:

Дослідники історії українського театру в Галичині другої половини ХІХ ст. відзначають особливий внесок у розвиток української професійної сцени Т.Романович, І. Гриневецького, І. Біберовича [].

Багатотомне видання подається у списку використаної літератури однією позицією, а при цитуванні потрібно вказувати номер тому.

Наприклад:

Мета поезії, на думку Івана Франка - "властивими їй способами ре-продукувати в душі читача чи слухача ті самі моменти життя (рухи, ситуації), які закріпив у поетичному слові його автор" [121, ХХІ, 221].

Тут 121 - порядковий номер Зібрання творів І. Франка із списку використаної літератури, ХХІ - номер тому, а 221 - сторінка.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками у круглих дужках (...);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланнями на джерело;

г) при переказі чийось думок своїми словами слід бути гранично точним у викладенні думок автора і дати відповідні посилання на джерело;

д) якщо автор дипломної роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то потрібно зробити відповідне застереження.

Наприклад:

"досяг *вершини*" (курсив наш. - М.Г.(вказуються ініціали автора), «такі вистави є знаковими» (підкреслення наше. - М.Г.).

6. Висновки.

У висновках мають бути викладені основні наукові та практичні результати, одержані в процесі дослідження.

7. Список використаної літератури.

Список використаної літератури слід розміщувати в алфавітному порядку згідно чинних державних стандартів ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 та ДСТУ 3582-97.

8. Додатки.

Допоміжний матеріал, необхідний для повнішого сприйняття роботи включається у пункт Додатки (наприклад, укладені словники, реєстри, листування, документи, фольклорні записи, малюнки, деякі частини класичного уроку, описи хореографічних етюдів). Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: *Додаток А, Додаток Б* і т. д.

ПОШУК ТА ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЇ

Бібліографічний апарат у науковому дослідженні - це ключ до використаної автором літератури, який певною мірою відображає наукову етику і культуру.

Ознайомлення з опублікованими за темою курсової (дипломної, магістерської) роботи науковими працями починається відразу після складання плану-проспекту наукового дослідження.

Літературний афоризм стверджує: «Вивчати явище без книг - це почати плавання у незвіданому морі без карти, вивчати ж книги без практичної роботи - це значить зовсім не вийти в море».

Як знайти потрібну інформацію?

Існують різні способи інформаційного пошуку, добору необхідної наукової літератури з хореографії, а саме:

- бібліотечні каталоги;
- спеціальні галузеві і друковані бібліографії наукових праць;

- бібліографії, що подають до наукових праць;
- підрядкові бібліографії;
- реферативні видання;
- бібліографії наукових праць окремих дослідників.

Бібліотечний каталог - це перелік описів книг, журналів, статей, рукописних матеріалів, що зберігаються у фондах відповідної бібліотеки.

Розрізняють кілька типів бібліотечних каталогів:

- *генеральний* - основний службовий каталог бібліотеки, що найповніше відбиває відомості про її фонди;
- *авторський* - каталог авторів, укладений за алфавітом;
- *алфавітно-систематичний*, в якому бібліографічні описи групують за галузями знань (і їх підрозділами), назви галузей розташовано за алфавітом;
- *галузевий* - спеціальний каталог, що містить опис літератури тільки з конкретної галузі, наприклад, хореографії;
- *періодичних видань* - каталог, що містить відомості про періодичні видання у фондах бібліотеки.

Пошуки наукової літератури, звичайно, можливі за всіма типами каталогів. Так, знаючи прізвище автора, можна скористатися генеральним каталогом, щоб з'ясувати точні бібліографічні відомості про працю. За алфавітно-систематичним каталогом можна дізнатися про наявність відповідної хореографічної літератури в бібліотеці, звернувшись до розділу «Хореографія». У межах останнього можна продовжити пошук у рубриці «Класичний танець».

Стан вивченості теми доцільно аналізувати з інформаційних видань, метою випуску яких є оперативна інформація як про самі публікації, так і їх зміст.

Бібліографічні відомості з питань класичного танцю найповніше містять такі видання:

1. Базарова Н. Классический танец / Н. Базарова. – Л., 1984.
2. Базарова Н. Азбука классического танца / Н. Базарова, В. Мей. – Л., 1983.
3. Березова Г.О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах / Г.О. Березова. - 2-ге вид.-К.: Муз. Україна,1990.-256с.
4. Ваганова А. Основы классического танца / А. Я. Ваганова. – Л., 1980.
5. Валукин Е. Система мужского классического танца / Е. Валукин. – М.: ГИТИС, 1999.
6. Костровицкая В. 100 уроков классического танца / В. Костровицкая. – Л., 1981.
7. Костровицкая В. Школа классического танца / В. Костровицкая, А. Писарев. – Л., 1986.
8. Тарасов Н. Классический танец. Школа мужского исполнительства / Н. Тарасов. – М., 1971.
9. Цветкова Л.Ю.Методика викладання класичного танцю : Підручник.-2-е вид. / Л. Ю. Цветкова. - Київ: Альтерпрес,2007.-324с.

Також **допоміжною бібліографією** можуть бути такі джерела:

1. Блок Л. Классический танец: история и современность / Л. Блок. – М., 1987.
2. Богданов-Березовский В. Музыка и вопросы хореографического образования / В. Богданов-Березовский. – Л., 1968.

3. Волынский А.Л. Книга ликований. Азбука классического танца / А. Л. Волынский . - Санкт-Петербург: Лань, Изд-во Планета музыки.-2008.-352с.
4. Головкина С. Уроки классического танца в старших классах / С. Головкина. – М., 1989.
5. Звездочкин В. А. Классический танец: учебное пособие В.А. Звездочкин. – Ростов-на-Дону, 2003.
6. Медова М.Л. Классический танец / М. Л. Медова. - М.:ООО Изд-во АСТ. Изд-во Астрель,2004.-47с.
7. Мессерер А. Уроки классического танца / А. Мессерер. – М., 1967.
8. Мессерер А. Уроки классического танца / А. Мессерер. . – М., 2003.
9. Балет. Энциклопедия. – М., 1981.

Приклади оформлення бібліографії:

1) Один автор:

Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю : Підручник. – 2-е вид. / Л. Ю. Цветкова. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 324с.

2) Два, три автора:

Базарова Н. Азбука классического танца / Н. Базарова, В. Мей. – Л., 1983. – 200 с.

3) Чотири, п'ять і більше авторів:

Психология менеджмента / [Власов П.К., Липницкий А.В., Луцких И.М. и др.]; под. ред. Г.С. Никифорова. - [3-е изд.]. Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.

4) Без автора:

- Аэробика. Теория и методика проведения занятий : учеб. пособие для студ. Вузов физической культуры / под ред. Е.Б. Мякинченко, М.П. Шестакова. – М. : Дивизион, 2006. – 304 с.

- Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації» // Держкомспорт України. – К., 1998. – 46 с.

5) Матеріали конференцій:

Руда І. Є. Аналіз локалізації травм опорно-рухового апарату в аспекті спеціальних вимог до розвитку гнучкості в художній гімнастиці / І. Є. Руда, В. Ю. Сосіна // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 150-153.

6) Статті в журналах:

Овчинникова Н. Сучасні засоби занять оздоровчої спрямованості / Н.

Овчинникова, Т. Нестерова, В. Сосіна // Фізичне виховання в школі. – К.: Педагогічна преса, 1997. - № 4. – С. 9-15.

7) Електронні ресурси:

Сосіна В. Ю. Оптимальное развитие гибкости в художественной гимнастике как один из факторов предупреждения травм и нарушений

опорно-двигательного аппарата [Электронный ресурс] / В. Ю. Сосина, И. Е. Руда // Международная научно-практическая интернет-конференция: Фитнес 2011 – Режим доступа: <http://forum.sportedu.ru>

8) *Автореферати дисертацій:*

Таран Ю.И. Сравнительный анализ эффективности различных видов гимнастики для женщин 20-35 лет / Таран Ю.И. – Автореф. дис...канд. наук по физ. воспитанию и спорту :24.00.02. – К., 1998. – 20 с.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури
Кафедра хореографії та мистецтвознавства
КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Теорія та методика викладання класичного танцю» на тему:
**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ: EXERCICES
ALABARRE 1-ий РІК НАВЧАННЯ; EXERCICES AUMILIEU 1-ий РІК
НАВЧАННЯ**

Виконавець: студентка III курсу ФФВ
напряму підготовки 6.020202 «Хореографія»
Яворська Юлія Олександрівна

Науковий керівник - канд.. пед.. наук,
старший викладач
Прізвище, ім'я, по-батькові

Львів, 2015

Додаток Б

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 Exercices a la barre 1-ий рік навчання

1.1. Battements

1.2. Rood de jambe

РОЗДІЛ 2. Exercices au milieu 1-ий рік навчання

2.1. Battements

2.2. Rood de jambe

2.3. Adagio

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу, яка була виконана студенткою III курсу ФФВ, кафедри хореографії та мистецтвознавства Яворською Юлією Олександрівною, на тему: «Методика викладання класичного танцю для учнів 4-го класу (рухи біля станка та на середині залу)».

Сучасний етап розвитку професійної української хореографії потребує фахівців, які б мали підготовку в розмаїтих танцях. Класичний танець є основою всіх інших танців світу, тому що робить танцівника фізично сильним, допомагає розвинути танцювальну пластику і техніку, набутти хореографічне мислення, створити тільки йому притаманну виконавську майстерність.

Актуальність теми полягає в тому, що в 4-му класі учні, засвоївши азбуку класичного танцю, основні вправи та рухи, починають переходити до більш складної техніки, що саме й забезпечує екзерсис біля станка. Поряд з розвитком витривалості, сили і стійкості, виховують більш вільне володіння корпусом, рухами голови і особливо рук, головним чином на це спрямовані вправи на середині залу.

Автор ставить комплекс питань та завдань сучасної хореографії та дуже широко і грамотно їх вирішує. Вступ роботи насичено обґрунтовує актуальність і доцільність роботи. Тут присутні об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження, є огляд літератури, змістовно викладена структура роботи. Основна частина підпорядкована одній провідній ідеї. Висновок містить наукові та практичні результати дослідження.

В термінах, які надала студентка, є помилки, також не вказано їх джерело. Студентка недостатньо розкрила, особливо у висновку, власне відображення свого дослідження. Захопилася ускладненням власних комбінацій і за рахунок цього загубила логіку і якість вправ, до якої повинен прагнути викладач.

Курсова робота базується на знанні матеріалу, вмінні його систематизувати й професійно викладати. Безсумнівну значущість має практичне застосування, яке може бути гарним зразком для інших. Заслужує на оцінку на «відмінно» (90-99б. зі 100).

Науковий керівник,
доцент кафедри
хореографії та мистецтвознавства

Прізвище, ініціали

ВІДГУК

про магістерську роботу студентки V курсу ФФВ Львівського державного університету фізичної культури (Прізвище, ім'я, по-батькові) на тему "Категорія ступенів порівняння сучасних систем танцю".

Магістерську роботу (Прізвище та ініціали автора) присвячено методиці викладання сучасного танцю. Ця галузь вимагає ще багато зусиль хореографів, хореологів, мистецтвознавців, педагогів та психологів, оскільки вона не є достатньо розробленою. Тому такого типу дослідження є дуже актуальними, особливо на сучасному етапі, коли сучасна хореографія стає популярнішою у світі.

У першому розділі студентка зупинилась на розкритті суті сучасного розуміння категорії ступенів порівняння, історії формування цієї категорії в культурології та мистецтвознавстві, розглянула семантичні особливості танцювальних рухів.

Для аналізу дипломника обрала 10 найбільш вживаних та цілісних систем викладання сучасного танцю: ...

Студентка логічно побудувала своє дослідження, описала семантичні особливості танцювальних рухів в кожній хореографічній системі, виділила обмеження у творенні форм ступенів порівняння типових танцювальних рухів.

Студентка опрацювала чимало теоретичної літератури, зробила певні узагальнення, що вилилися в окремий теоретичний розділ.

Порівнюючи підручники (... та ін.), автор роботи розглядає дидактичні особливості вивчення ступенів порівняння хореографічних рухів у курсі методики сучасного танцю. Дипломниця розробила власну систему вправ (імітаційні, підставні).

Висновки до роботи логічні, ґрунтовні, відповідають змісту та обсягу дослідження.

Вважаю, що дипломна робота "Категорія ступенів порівняння сучасних систем танцю" (Прізвище, ініціали) відповідає вимогам, які ставлять до робіт такого типу, і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник
Доцент кафедри хореографії
та мистецтвознавства

Прізвище, ініціали

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу студентки V курсу ФФВ Львівського державного університету фізичної культури (Прізвище, ім'я, по-батькові) на тему "Хореографічна компетенція викладача сучасного танцю та особливості її контролю".

Компетенція - одне із найважливіших понять сучасної освіти, в тому числі й мистецької освіти. Шляхи і засоби її формування та контролю не раз ставали об'єктом дослідження багатьох наукових праць та предметом обговорення на науково-практичних конференціях. Контроль за рівнем знань з хореографічного мистецтва повинен бути пов'язаний з оцінкою ступеня сформованості культурної компетенції, яка тісно пов'язана з іншими видами компетенції.

Сучасна хореологія по-різному інтерпретує зміст поняття "культурна компетенція", а про особливості тестового контролю загального рівня знань та реальні можливості об'єктивно оцінити їх в роки незалежності України мало хто говорить. Тим часом ця проблема вимагає глибокого вивчення, вироблення практичних рекомендацій. Отже, тема рецензованої дипломної праці особливо актуальна.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, змістовних висновків, подано список використаної літератури, а також додаток, де студентка подала добре продумані з методичного погляду завдання. У вступі дипломниця визначає два аспекти актуальності проблеми – мистецько-художній та методичний, справедливо зауважуючи, що наявність єдиної системи контролю загального рівня хореографічних знань та вмінь "сприятиме зміцненню позицій сучасної хореографії в Україні, розширенню сфер її вживання, в тому числі на рівні вищої хореографічної освіти" [С. 3].

Не менш важливим є методичний аспект порушеної проблеми, зумовлений потребою створити об'єктивну систему оцінювання, яку в сучасних умовах пов'язують з тестуванням. Автор роботи описує різні категорії тестів, виділяючи тест загальних умінь як найбільш прийнятний для контролю загального рівня знань, розробляє його структуру, наповнює конкретним матеріалом.

Перший розділ дипломної роботи присвячений висвітленню складного в методичному плані питання "хореографічна компетенція". Дипломниця визначає компоненти змісту тестових завдань, зважаючи на специфіку пластичних, лексичних, композиційних та ін. знань, звертає увагу на формування умінь та навичок, враховує їх взаємозв'язок, говорить про можливість контролю в різних ситуаціях.

Система та структура тестових завдань є об'єктом опису в другому розділі. Автор виділяє чотири типи тестових завдань, які спрямовані на контроль хореографічних знань, умінь і навичок, однак не акцентує уваги на критеріях, що лежать в основі такого поділу. Кожен тип тестових завдань дає змогу комплексно перевірити знання. Студентка самостійно уклала тестові завдання, дала варіанти відповідей, прогнозуючи можливі труднощі та помилки. Запропоновані до тестових завдань коментарі свідчать про добрий

рівень хореографічних та методичних знань дипломниці, її розуміння проблеми та відповідного контролю. Подані в додатках тестові завдання можуть бути використані для визначення реального рівня хореографічних знань, умінь та навичок. Добра і цікава робота (прізвище, ініціали) не позбавлена окремих недоліків. Так, студентка неповно використала народознавчий матеріал, а також усіх можливостей через завдання ознайомити з ментальністю українця, його світобаченням тощо. Доречно було б залучити цікаві дидактичні матеріали, які розробила й випробувала в практичній роботі доктор педагогічних наук Оксана Рудницька.

Дипломна робота (прізвище, ініціали) "Хореографічна компетенція викладача сучасного танцю та особливості її контролю " свідчить про добру підготовку студентки, написана грамотно, оформлена відповідно до вимог і заслуговує оцінки "відмінно".

Кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри хореографії
та мистецтвознавства ЛДУФК

Прізвище, ініціали